

Småföretagen och jobben

– en rapport med data från
Småföretagsbarometern 2021

Ett samarbete mellan:

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

Inledning

Av Sveriges cirka en miljon företag har över 99 procent färre än 50 anställda. Dessa små och medelstora företag har svarat för 4 av 5 nya jobb sedan 1990. Totalt arbetar två miljoner svenskar i dessa företag. Coronakrisen har lett till en arbetslöshet på över 8 procent och ett växande utanförskap till följd av en ökad långtidsarbetslöshet. Trots betydande statliga stimulanspaket för att mildra de negativa konsekvenserna har sysselsättningen minskat kraftigt till följd av krisen. Långtidsarbetslösheten har nått rekordnivåer, omkring 200 000 av de inskrivna arbetslösa har varit utan jobb i mer än 12 månader.¹

Coronapandemin har slagit hårt mot landets småföretag och krisen är långt ifrån över, men nu ser småföretagen ljuset i tunneln. Trots osäkerhet kring pandemin med risk för ytterligare eller långvariga restriktioner för att begränsa smittspridningen är småföretagen positiva om sysselsättningsutvecklingen för kommande 12 månader. Det visar rapporten "Småföretagen och jobben" som baseras på exklusiva svarsdata från årets Småföretagsbarometer. Totalt har 2 001 företag med minst en och upp till 49 anställda blivit intervjuade av Novus under perioden 8 mars–9 april. Småföretagsbarometern som helhet omfattar 4 000 intervjuer.

Kraftigt fall i småföretagskonjunkturen men ljusning i sikte

Småföretagsbarometern 2020 visade ett kraftigt fall i konjunkturen under månaderna mars och april. Det var då coronapandemins effekter på näringslivet blev alltmer tydliga. Hela 19 av Sveriges 21 län upplevde en svagare konjunktur jämfört med motsvarande mätning 2019. Samtidigt föll företagets förväntningar kraftigt för sysselsättning, omsättning och ordergång. När hälften av respondenterna i årets Småföretagsbarometer svarat, visar det sig att de dystra framtidsförväntningarna i fjol till stor del har besannats. Konjunkturindikatorn, vilket är en summering av nettotalen för svaren om sysselsättning, omsättning och ordergång, har under den senaste tolv månadersperioden sjunkit till den lägsta nivån i Småföretagsbarometerens 35-åriga historia.

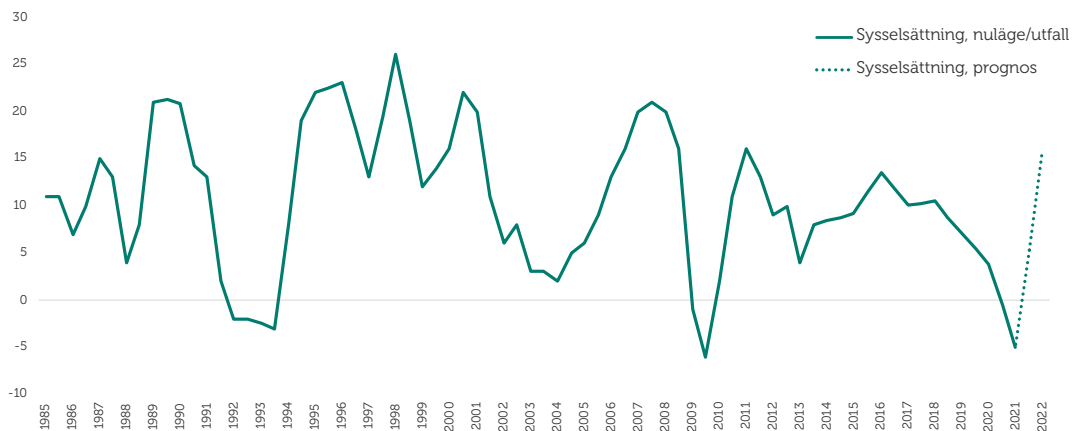
Konjunkturläget i näringslivet har gradvis förbättrats under de senaste kvartalen men skiljer sig kraftigt åt mellan olika branscher. Industrisektorn går bra och får stark draghjälp från exporten och återhämtningen i omvärlden. Konsumentnära verksamheter såsom handel, hotell och restaurang påverkas i högre grad av de införda restriktionerna och uppvisar en påtagligt svagare konjunktur och försämrad lönsamhet.

Optimistiska sysselsättningsplaner

Under mars–april 2020 hade coronapandemin slagit till med full kraft, vilket i sin tur påverkade småföretagens sysselsättningsprognoser som föll tillbaka kraftigt. Årets undersökning visar att antalet sysselsatta har minskat under de senaste tolv månaderna, till och med mer än vad företagen räknade med. Nettotalet för sysselsättningen föll till minus 9 från plus 4 förra året, vilket är den lägsta nivån sedan den globala finanskrisen 2008/09. Småföretagen inom handel, transport, hotell och restaurang har drabbats hårdast. Vart fjärde företag i dessa branscher har minskat antalet medarbetare jämfört med i fjol. Småföretagen inom tillverkningsindustrin och i byggsektorn har däremot klarat sig bättre. Det är tydligt att konsument- och kontaktnära branscher påverkats mest av de införda coronarestriktionerna, samtidigt som det har begränsat hushållens konsumtionsmöjligheter. Undersökningen visar också att fallet i sysselsättningen har varit mer utbrett i de mindre småföretagen med 1–4 anställda, jämfört med de större med 5–19 eller 20–49 anställda.

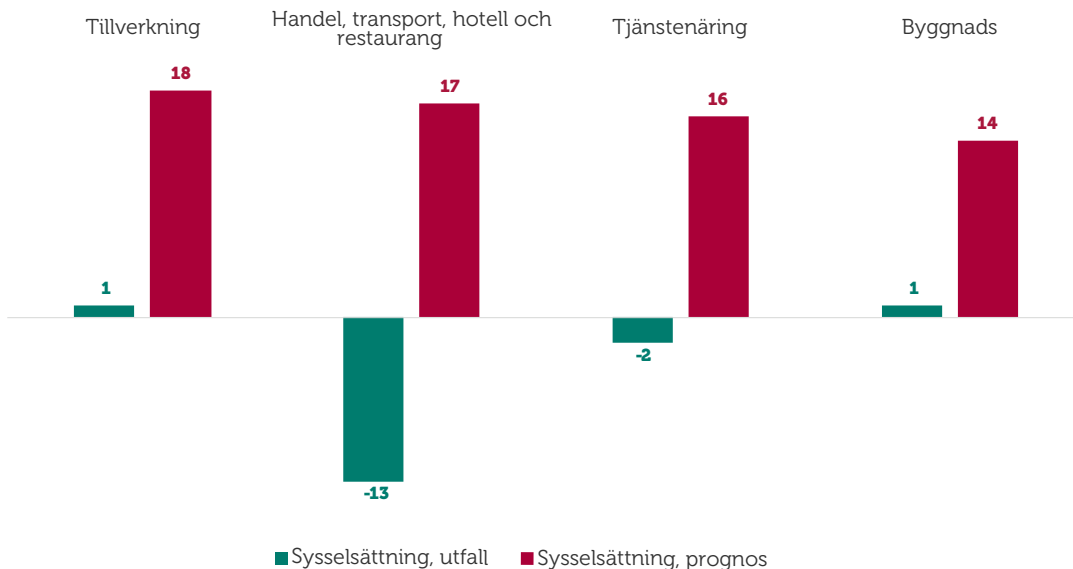
¹ Källa: Arbetsförmedlingen, *Långtidsarbetslöshetens utveckling i spåren av pandemin*, april 2021. <https://arbetsformedlingen.se/download/18.45f2840b17863cf8a233152/1618311657678/langtidsarbetsloschetens-utveckling-i-sparen-av-pandemin.pdf>

Figur 1: Sysselsättningsutveckling, netttotal

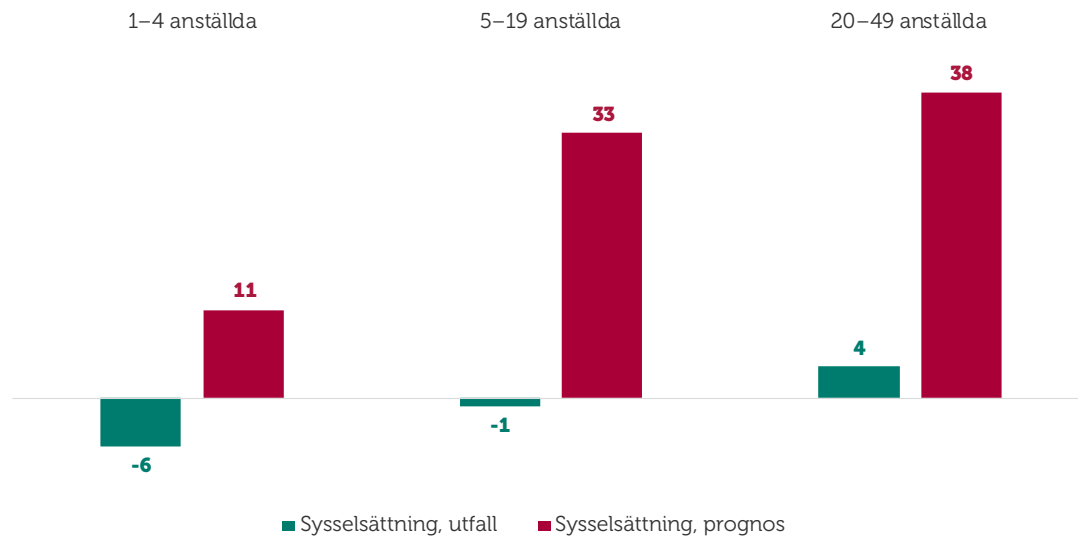
Småföretagen är mycket positiva om sysselsättningsutvecklingen för de kommande 12 månaderna. Nettotalet för sysselsättningen väntas stiga till 16, vilket är en historisk nivå i Småföretagsbarometern. Storleken på uppgången ska dock ses i ljuset av den exceptionellt djupa nedgången under pandemin och förväntningar om att ekonomin kommer att normaliseras det närmaste året. Vart femte företag räknar med att öka antalet anställda det närmaste året. Inom såväl handel, transport, hotell och restaurang, som inom tillverkning och byggverksamhet finns det en övervikt av företag som tror att sysselsättningen kommer att öka. Vaccineringen mot coronaviruset, fortsatt stora finanspolitiska stimulanser och en ljusare omvärldskonjunktur bidrar sannolikt till småföretagens optimism.

Figur 2: Utfall och prognos sysselsättningsutveckling branschnivå (netttotal, branscher)

De mest optimistiska sysselsättningsplanerna finns i företagen med 20–49 anställda, medan de minsta företagen med 1–4 anställda är något mer försiktiga. Delrapporten visar också att småföretag som bedriver internationell handel är mer optimistiska om sysselsättningen.

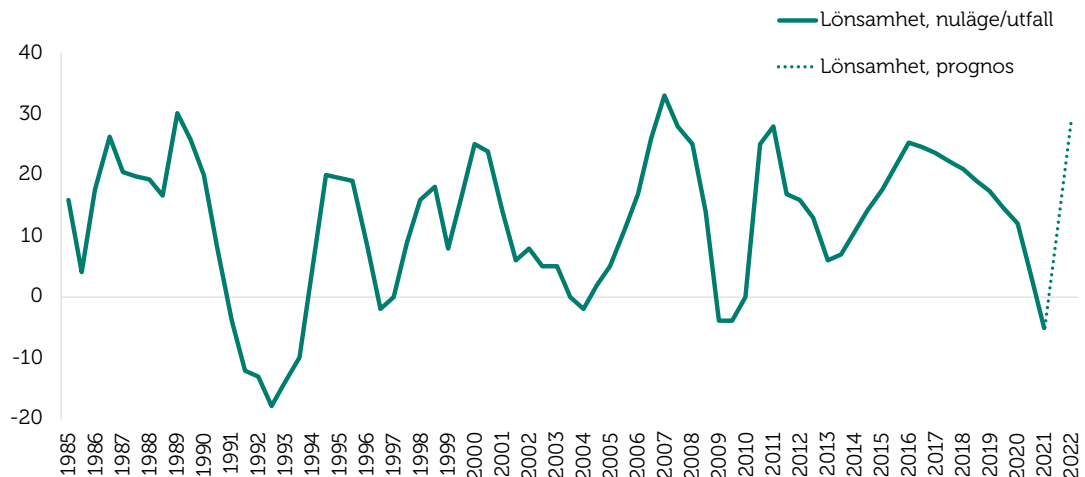
Figur 3: Utfall och prognos sysselsättningsutveckling företagsstorlek (netttotal, företagsstorlek)

Hinder som kan begränsa återstarten i småföretagen

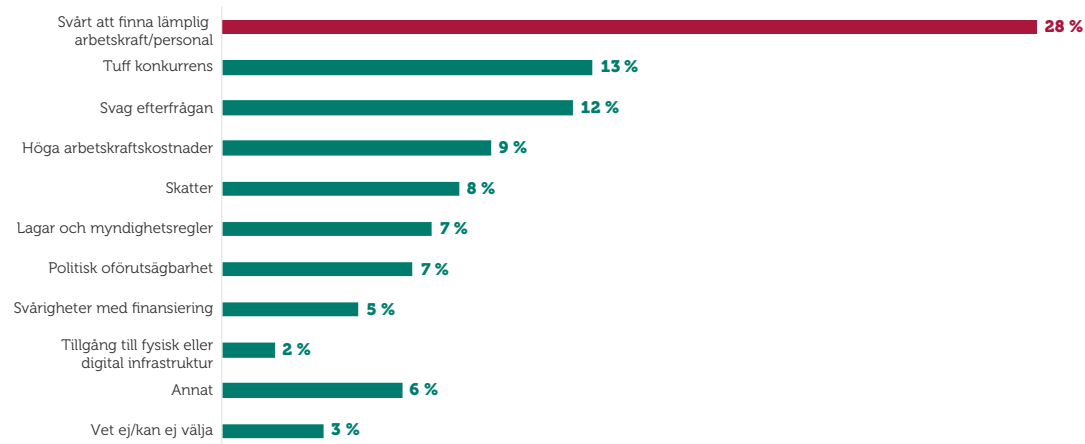
Oaktat småföretagens positiva sysselsättningsplaner kommer det att ta tid innan fler kan anställas. När verksamheten i småföretagen tar fart igen ökar normalt sett antalet arbetade timmar för befintlig personal först innan företagen väljer att nyanställa igen. Men det finns också en osäkerhet kring smittspridningen och restriktionerna som kan bidra till att många småföretag avvaktar med att nyanställa. Fallande omsättning och pressad lönsamhet under det gångna året innebär också en risk att småföretagens expansiva sysselsättningsplaner kan vara för optimistiska.

Figur 4: Lönsamhetsutveckling (netttotal)

En ytterligare faktor som kan hämma sysselsättningsutvecklingen är att vart tredje företag, trots den högre arbetslösheten, ser svårigheter att hitta lämplig arbetskraft. Detta är till och med är en högre andel jämfört med motsvarande undersökning i fjol. Bristen på arbetskraft är särskilt framträdande i tillverkningsindustrin och delar av tjänstesektorn. Andra hinder som företagen uppger och som kan begränsa återhämtningen på arbetsmarknaden är svag efterfrågan, tuff konkurrens och höga arbetskraftskostnader.

Figur 5: Tillväxthinder

Fråga: Vilket är det största hindret för expansion för ditt företag? Bas: Företag som vill växa och som har uppgett hinder för att expandera

OM RAPPORTEN:

Småföretagsbarometern är en årlig konjunkturundersökning från Företagarna, Swedbank och Sparbankernas Riksförbund. Den visar hur företag med minst en och högst 49 anställda uppfattar konjunkturen, tillväxtförutsättningar och deras förväntningar på den närmaste framtiden. Undersökningen har utkommit sedan 1985.

Småföretagsbarometern presenteras vanligtvis en gång om året. Men i samband med att coronapandemin nådde Sverige i början av 2020 presenterades en delrapport i slutet av april samma år. Detta för att tidigt kunna analysera vilka effekter som pandemin hade på det svenska näringslivet. I arbetet med Småföretagsbarometern 2021 har vi valt att följa upp med ytterligare en rapport som begränsas till första hälften av undersökningens totalt 4 000 intervjuer. Delrapporten bygger på telefonintervjuer med 2 001 företagare som Novus genomförde under 8 mars – 9 april 2021. I delrapporten 2021 redovisas hur sysselsättningen har utvecklats under de senaste tolv månaderna och företagets förväntningar på de kommande tolv månaderna. Svaren på övriga frågor kommer att presenteras i Småföretagsbarometern 2021 som släpps i juni.

Swedbank

Swedbank, Landsvägen 40, 172 63 Sundbyberg
Postadress: 105 34 Stockholm
08 – 585 900 00 | info@swedbank.se | swedbank.se

Sparbankernas Riksförbund

Sparbankernas Riksförbund, Vasagatan 11, 10 tr, 111 20 Stockholm
Postadress: Box 16249, 103 24 Stockholm
08 – 684 206 20 | info@sparbankerna.se | sparbankerna.se

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmanngatan 40, 106 67 Stockholm
08 – 406 17 00 | info@foretagarna.se | foretagarna.se